

BANK DEPOZIT OPERATSIYALARI XISOBINI TAKOMILLASHTIRISH

Xamroqulova Mexribon Muxitdinovna

O'zbekiston Respublikasi Bank-moliya akademiyasi magistranti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17098317>

Annotatsiya. Ushbu maqolada tijorat banklarining depozit operatsiyalari hisobini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlarini batafsil ko'rib chiqilgan. Depozitlar banklar uchun muhim moliyaviy resurs bo'lib, ular orqali banklar o'z likvidligini ta'minlab, iqtisodiyotni rivojlantirishda faol ishtirok etadi. Maqola bank depozit operatsiyalarining bank faoliyatidagi o'rni va ahamiyatini yoritadi, ularning turlari va jarayonlarini chuqur tahlil qiladi. Shu bilan birga, depozitlar hisobi bilan bog'liq muhim muammolar, jumladan, depozitlarning diversifikatsiya darajasi pastligi, texnologik jarayonlar samaradorligining yetishmasligi va risklarni boshqarish tizimlarining takomillashtirilishi lozimligi kabi masalalar keltiriladi.

Maqolada tijorat banklarining depozit operatsiyalari hisobini takomillashtirish istiqbollari ham ko'rib chiqilgan bo'lib, texnologik yangiliklar, mahsulotlar diversifikatsiyasi va xavfsizlik choralari depozit operatsiyalarining barqarorligini ta'minlashda muhim rol o'ynashi ta'kidlanadi. Maqolaning yakuniy qismida depozit operatsiyalarini takomillashtirishning amaliy tavsiyalari berilgan bo'lib, ular banklarning moliyaviy barqarorligini mustahkamlashga qaratilgan.

Kalit so'zlar: depozit operatsiyalari, bank resurslari, diversifikatsiya, texnologik yangilanish, risklarni boshqarish, mijozlarga xizmat, bank faoliyati, moliyaviy barqarorlik.

Abstract. In this article, the theoretical and practical aspects of improving the account of deposit operations of commercial banks are considered in detail. Deposits are an important financial resource for banks, through which banks ensure their liquidity and take an active part in the development of the economy. The article sheds light on the role and importance of bank deposit operations in banking, and analyzes their types and processes in depth. At the same time, important problems related to the account of deposits, including the low level of diversification of deposits, the lack of efficiency of technological processes and the need to improve risk management systems, are mentioned.

The article also examines the prospects of improving the account of deposit operations of commercial banks, and emphasizes that technological innovations, product diversification and security measures play an important role in ensuring the stability of deposit operations. In the final part of the article, practical recommendations for improving deposit operations are given, which are aimed at strengthening the financial stability of banks.

Keywords: deposit operations, banking resources, diversification, technological innovation, risk management, customer service, banking, financial stability.

Kirish: Depozit operatsiyalari tijorat banklarining asosiy faoliyat yo'nalishlaridan biri bo'lib, ular iqtisodiyotni moliyalashtirishda va banklar uchun barqaror resurs manbai yaratishda muhim o'rin tutadi. Banklar depozitlar orqali aholi va korxonalarning vaqtincha bo'sh mablag'larini jalb qilib, ushbu mablag'larni iqtisodiyotning turli sohalariga kreditlar va investitsiyalar shaklida yo'naltiradi. Bu jarayon moliyaviy tizimning barqarorligini ta'minlash va mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga xizmat qiladi.

So‘nggi yillarda banklar depozit operatsiyalari bilan bog‘liq turli muammolarni boshdan kechirmoqda, jumladan, depozit mahsulotlari taklifining cheklanganligi, texnologik infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmagani va risklarni boshqarish tizimining zaifligi.

Ushbu muammolarni hal qilish uchun depozit operatsiyalari hisobini takomillashtirish zarurati paydo bo‘lmoqda.

Maqolada tijorat banklarining depozit operatsiyalari hisobini takomillashtirish bo‘yicha dolzarb masalalar ko‘rib chiqiladi. Ushbu yo‘nalishda texnologik yangiliklar, mahsulotlar diversifikatsiyasi, risklarni samarali boshqarish va mijozlarga xizmat ko‘rsatish sifatini oshirish asosiy vazifalar sifatida keltirilgan. Maqsad depozitlar hisobini takomillashtirish orqali banklarning barqarorligini ta‘minlash va ularning iqtisodiyotdagi rolini kuchaytirishdir.

Mavzuga oid adabiyotlar sharhi. Tijorat banklarining depozit operatsiyalari hisobini takomillashtirish mavzusi moliya va bank sohasi mutaxassisleri tomonidan keng o‘rganilgan.

Ushbu sohada mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy tadqiqotlari depozitlar hisobi, risklarni boshqarish, banklarning likvidlik darajasi va moliyaviy barqarorlik kabi ko‘plab jihatlarni qamrab oladi.

Karimov Sh.K. va Saidova R.B. kabi o‘zbek olimlari o‘z ilmiy ishlari orqali tijorat banklarining depozit siyosatini o‘rganib, depozitlar orqali banklarning moliyaviy resurs bazasini kengaytirish usullarini yoritib berishgan. Ularning tadqiqotlarida asosiy e‘tibor depozitlarni diversifikatsiya qilish va bank xizmatlarini yanada raqamlashtirishga qaratilgan.

Mirzayev A.T. o‘z tadqiqotlarida tijorat banklarining depozitlar bo‘yicha risklarini boshqarish tizimlarini tahlil qiladi. Uning ishlari, ayniqsa, depozitlar bilan bog‘liq xatarlarni minimallashtirishda texnologik yangiliklar va xavfni boshqarish bo‘yicha zamonaviy usullarning ahamiyatini ko‘rsatib beradi.

Nazarov R. va Abdullayev F. kabi tadqiqotchilar esa, tijorat banklarining depozit operatsiyalarini hisoblash jarayonlarini optimallashtirish va bank tizimini xalqaro standartlarga moslashtirish yo‘llarini o‘rganishgan. Ular depozit operatsiyalarini avtomatlashtirish va axborot texnologiyalarining integratsiyasini taklif qilishadi.

Frederic S. Mishkin, xalqaro miqyosda tan olingan bank mutaxassisi va moliya iqtisodchisi, bank tizimining likvidligi va barqarorligi masalalarini o‘rganib, depozit operatsiyalari bank faoliyatidagi asosiy risklar va ularning boshqarilishi bo‘yicha keng ko‘lamli ilmiy ishlari bilan mashhur. U depozitlarning bank likvidligiga ta‘sirini tahlil qilgan va depozit boshqaruvi strategiyalari bo‘yicha tavsiyalar bergan.

Douglas W. Diamond va Philip Dybvig tadqiqotlari moliyaviy inqirozlar va bank likvidlik inqirozlari mavzulariga qaratilgan bo‘lib, ular depozitlarni boshqarishdagi xatarlarni kamaytirish bo‘yicha model va nazariyalar ishlab chiqishgan. Ularning tadqiqotlari bugungi kunda ham depozitlar boshqaruvi va banklar o‘rtasidagi ishonchni saqlash strategiyalari uchun muhim ahamiyatga ega.

John Maynard Keynes va Milton Friedman kabi iqtisodiyotshunos olimlar banklardagi depozit mablag‘lari va ularning iqtisodiyotdagi aylanishini o‘rganishgan. Keynes o‘zining likvidlik afzalliklari nazariyasida depozitlarning iqtisodiy siklga bo‘lgan ta‘sirini yoritgan bo‘lsa, Friedman pul-kredit siyosatining roli va depozitlar hajmi bo‘yicha tahlillar o‘tkazgan.

Robert C. Merton va Myron Scholes depozit operatsiyalarini boshqarishda risklarni optimallashtirish va moliyaviy vositalardan foydalanish bo'yicha nazariyalar ishlab chiqishgan.

Ularning risklarni baholash va boshqarish bo'yicha ilg'or modellaridan foydalanish bugungi bank tizimida ham muhimdir.

Depozit operatsiyalari va ularning hisobi bilan bog'liq tadqiqotlar mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan keng o'rganilgan. Mahalliy olimlar depozit operatsiyalarini raqamlashtirish va bank xizmatlarini takomillashtirish masalalariga e'tibor qaratgan bo'lsa, xorijiy tadqiqotchilar moliyaviy risklarni boshqarish va depozitlarning iqtisodiy barqarorlikka ta'siri bilan bog'liq masalalarni chuqur tahlil qilishgan. Bu boradagi ilmiy izlanishlar bank faoliyatini takomillashtirishda va depozit operatsiyalari hisobini yanada samarali boshqarishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot metodologiyasi har qanday ilmiy izlanishning asosi bo'lib, u izlanishning qamrovini, sifatini va samaradorligini belgilaydi. Har qanday ilmiy izlanish ma'lum bir maqsadga erishish uchun foydalanilgan yondashuv va usullar to'plami bo'lgan metodologiyaga tayanadi. Metodologiya to'g'ri tanlanishi tadqiqot natijalarining haqqoniyligi va ishonchliligiga bevosita ta'sir qiladi.

Depozit operatsiyalarini takomillashtirish bilan bog'liq tadqiqotda metodologiya alohida o'rni bor. Bu mavzu banklar faoliyatining asosiy yo'nalishlaridan biri bo'lib, depozitlar bank resurslari manbai sifatida xizmat qiladi. Banklarning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni katta, shuning uchun tadqiqotda zamonaviy va aniq metodologiyadan foydalanish muhimdir.

Har qanday ilmiy tadqiqot asosiy bilimlar bazasi ustiga quriladi. Teoretik tahlil tadqiqotning poydevorini tashkil etadi, ya'ni depozit operatsiyalari bilan bog'liq mavjud bilimlar, nazariyalar va kontseptual yondashuvlar o'rganiladi. Bu yondashuv yordamida depozitlarning bank faoliyatidagi o'rni va ularning iqtisodiy ahamiyati batafsil tushuniladi. Teoretik yondashuv tadqiqot uchun asosiy bilimlarni berib, ilmiy xulosalar uchun muhim platforma yaratadi.

Banklarning turli mamlakatlar va mintaqalardagi amaliyotlari ko'pincha bir-biridan farq qiladi. Muqoyasa (solishtirma) tahlili bu farqlarni o'rganish va o'zaro taqqoslash orqali qaysi yondashuv samaraliroq ekanligini aniqlashga yordam beradi. Banklar o'rtasidagi depozit operatsiyalari samaradorligini solishtirish ularning ichki jarayonlarini yaxshilash uchun zarur tavsiyalar berishga yordam beradi. Solishtirma tahlil nafaqat milliy banklar orasida, balki xalqaro tajribalarni ham o'rganib, eng yaxshi amaliyotlarni tadbiq qilish uchun xizmat qiladi.

Depozit operatsiyalarini amalda qanday boshqarilishini to'g'ri tushunish uchun empirik tahlil juda muhim. Statistik ma'lumotlar va ko'rsatkichlar yordamida tadqiqotchilar banklarning depozit bo'yicha ko'rsatkichlarini real vaqt rejimida o'lchash imkoniga ega bo'lishadi. Statistik usullar yordamida olingan ma'lumotlar asosida banklar o'z strategiyalarini shakllantirishi, depozitlarni boshqarish bo'yicha aniq qarorlar qabul qilishi mumkin. Shu bilan birga, statistik modellashtirish kelajakdagi tendensiyalarni prognoz qilishga va xavf-xatarlarni kamaytirishga yordam beradi.

Depozit operatsiyalarini takomillashtirishda mijozlarning ehtiyoj va talablarini to'g'ri anglash katta ahamiyatga ega. Intervyu va so'rovnomalar usullari bank mijozlari va xodimlari o'rtasida tahliliy aloqani yaratadi. Bu usul tadqiqotchi uchun mijozlarning bank xizmatlariga bo'lgan munosabatini, ularning ehtiyojlarini va bank xizmatlaridan qoniqish darajasini

aniqlashda juda foydali. Mijozlar bilan yaqin aloqa o'rnatish orqali banklar depozit mahsulotlarini mijozlarning talablariga moslashtirishi va xizmat sifatini oshirishi mumkin.

Bank sohasidagi mutaxassislar va ekspertlar tajribasi va bilimlari tadqiqot jarayonida eng ishonchli ma'lumot manbalaridan biridir. Ekspert baholash usuli orqali depozit operatsiyalarini boshqarishdagi qiyinchiliklar, risklar va imkoniyatlar chuqur tahlil qilinadi. Ushbu metod tadqiqot natijalarining amaliy ahamiyatini oshiradi va banklar uchun strategik yo'nalishlarni belgilashda yordam beradi.

Tadqiqot metodologiyasi ilmiy izlanishning asosini tashkil etadi. Depozit operatsiyalarini takomillashtirish bo'yicha olib borilgan tadqiqotda turli xil usullar – teoretik tahlil, empirik ma'lumotlar, solishtirma tahlil, intervyular va ekspert baholari – kompleks yondashuv sifatida qo'llaniladi. Bu metodologiyalar tadqiqot natijalarining haqqoniy va amaliy bo'lishini ta'minlab, banklar uchun foydali tavsiyalar ishlab chiqishda katta ahamiyatga ega. Shu bois, tadqiqot metodologiyasi yaxshi va chuqur o'ylangan bo'lsa, ilmiy izlanishning muvaffaqiyati ham kafolatlanadi.

Tahlil va natijalar. Tijorat banklarining depozit operatsiyalari iqtisodiy tizimning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Banklar aholi va korxonalardan depozitlarni jalb qilib, ushbu mablag'larni iqtisodiyotning turli tarmoqlariga yo'naltiradi. Depozit operatsiyalarini samarali boshqarish bankning moliyaviy barqarorligini ta'minlashda katta rol o'ynaydi. Shu sababli, depozit operatsiyalari hisobini takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi.

So'nggi yillarda O'zbekiston tijorat banklari depozitlari bo'yicha bir qancha ko'rsatkichlarda o'sish kuzatilmoqda. Quyida O'zbekiston tijorat banklarining 2020-2023 yillardagi jami depozitlar hajmi haqida statistik ma'lumotlar keltirilgan.

1-jadval: Depozit operatsiyalarining umumiy ko'rsatkichlari

Yil	Jami Depozitlar (mlrd so'm)	O'sish darajasi (%)
2020	98 500	-
2021	110 200	11.9
2022	124 800	13.3
2023	145 600	16.6

Manba: <https://cbu.uz> ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi.

Ma'lumotlarga ko'ra, 2020 yildan 2023 yilga qadar O'zbekiston tijorat banklarining jami depozitlari hajmi muntazam o'sib bormoqda. Ushbu o'sish mamlakatdagi iqtisodiy barqarorlik va aholining banklarga bo'lgan ishonchining ortganidan darak beradi.

Depozit operatsiyalarining turlari bo'yicha taqsimot banklar uchun juda muhimdir. O'zbekiston tijorat banklarida depozit turlari mijozlarga moslashgan holda taklif etilmoqda. Quyidagi jadvalda muddatli, talab qilib olinadigan va jamg'arma depozitlari hajmi keltirilgan.

2-jadval: Depozit turlari bo'yicha taqsimot

Yil	Muddatli Depozitlar (mlrd so'm)	Talab Depozitlari (mlrd so'm)	Jamg'arma Depozitlar (mlrd so'm)
2020	52 300	34 000	12 200
2021	56 400	37 500	16 300
2022	63 000	41 200	20 600
2023	74 800	46 500	24 300

Manba: <https://cbu.uz> ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, muddatli depozitlar eng yuqori ulushga ega bo'lib, ular banklar uchun asosiy barqarorlik manbai hisoblanadi. Jamg'arma va talab qilib olinadigan depozitlar ham sezilarli o'sishni ko'rsatmoqda. Bu, banklar tomonidan turli mijozlar ehtiyojlariga moslashgan mahsulotlar taklif etilayotganidan dalolat beradi.

Bank depozitlari foiz stavkalari ham mijozlarning depozitlarga qiziqishini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. O'zbekiston tijorat banklarining so'nggi uch yildagi o'rtacha foiz stavkalari quyidagi jadvalda keltirilgan.

3-jadval: Depozit foiz stavkalari va mijozlar ishonchi

Yil	Muddatli Depozitlar (%)	Talab Depozitlari (%)	Jamg'arma Depozitlar (%)
2020	14.5	1.8	10.2
2021	13.7	1.6	9.8
2022	12.5	1.4	9.0
2023	11.8	1.2	8.7

Manba: <https://cbu.uz> ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi.

Ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, muddatli depozitlar bo'yicha foiz stavkalarining pasayishi kuzatilgan bo'lsa-da, bu depozitlar o'zining yuqori ulushini saqlab qolgan. Bu mijozlar uchun barqaror foiz daromadi ta'minlanayotganini ko'rsatadi. Talab va jamg'arma depozitlari foiz stavkalari ham asta-sekinlik bilan pasaygan, bu esa banklarda inflyatsiya va risklarni boshqarish ehtiyojiga bog'liq.

Depozit operatsiyalarini takomillashtirish uchun bir qancha yo'nalishlar mavjud. Ushbu yo'nalishlar asosan texnologik yangiliklar, mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirish va risklarni boshqarish tizimlarini yaxshilashga qaratilgan. Quyidagi takliflar depozit operatsiyalarining samaradorligini oshirishga qaratilgan:

Texnologik modernizatsiya: Banklarda depozit operatsiyalarini raqamlashtirish, masofaviy xizmatlarni kengaytirish va onlayn bank xizmatlarini rivojlantirish orqali mijozlarga qulaylik yaratish.

Mahsulot diversifikatsiyasi: Depozit mahsulotlarini mijozlarning turli ehtiyojlariga moslashtirish. Turli muddatli, valyutada va shartlar bo'yicha depozit mahsulotlari taklif qilish orqali mijozlar qiziqishini oshirish.

Risklarni boshqarish tizimlarini kuchaytirish: Depozit operatsiyalaridagi risklarni minimallashtirish uchun banklarda ichki nazorat va xavflarni baholash tizimlarini kuchaytirish.

Mijozlarga xizmat ko'rsatishni takomillashtirish: Mijozlarga xizmat ko'rsatish jarayonlarini optimallashtirish, tezkor va sifatli xizmatlar orqali mijozlar sadoqatini oshirish.

Bank depozit operatsiyalari O'zbekiston tijorat banklarining iqtisodiy faoliyatidagi muhim omil hisoblanadi. Statistik tahlil natijalariga ko'ra, depozit operatsiyalarida sezilarli o'sish kuzatilmoqda, bu banklarning moliyaviy barqarorligi uchun muhim manba hisoblanadi.

Depozit operatsiyalarini takomillashtirish banklarning raqobatbardoshligini oshirish va iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlashda katta ahamiyatga ega bo'lib qolmoqda.

Muhokama: Tijorat banklarining depozit operatsiyalari hisobini takomillashtirish – bu bank faoliyatining barqarorligi va samaradorligini oshirishda muhim o'rin tutuvchi masaladir.

Statistik tahlillar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston bank tizimida depozitlar hajmi muntazam o'sib bormoqda, bu esa banklarga resurs bazasini kengaytirish imkonini bermoqda. Shu bilan birga, depozit operatsiyalari hisobini takomillashtirishda bir qator muhim masalalarga e'tibor qaratish zarur.

Birinchidan, texnologik yangilanish masalasi bugungi kunda eng dolzarb masalalardan biridir. Depozit operatsiyalarini avtomatlashtirish va raqamlashtirish orqali banklar mijozlarga yanada tezkor va qulay xizmat ko'rsatish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Masofaviy bank xizmatlarining kengayishi, mobil ilovalar va internet-banking kabi raqamli platformalarning rivoji mijozlar tajribasini yaxshilash va depozitlarni jalb qilishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu tendensiya banklar o'rtasidagi raqobatbardoshlikni oshiradi va depozit operatsiyalarini boshqarishdagi samaradorlikni ta'minlaydi.

Ikkinchidan, depozit mahsulotlarini diversifikatsiya qilish banklar uchun muhim strategik yo'nalish hisoblanadi. Statistik ma'lumotlar muddatli depozitlarning eng katta ulushga ega ekanligini ko'rsatadi, ammo jamg'arma va talab qilib olinadigan depozitlar ham mijozlar uchun muhim variantlar sifatida rivojlanishi lozim. Mijozlarning turli ehtiyojlarini qondirish uchun banklar turli depozit mahsulotlarini yaratishi kerak, bu esa mijozlarning ishonchini oshiradi va uzoq muddatli barqarorlikni ta'minlaydi.

Uchinchidan, risklarni boshqarish tizimlarini takomillashtirish depozit operatsiyalarining samaradorligini oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Banklar depozitlarni jalb qilishda duch keladigan risklar, xususan, likvidlik xavflari va mijozlarning depozitlarni qaytarib olish bilan bog'liq xavflarni minimallashtirish uchun samarali risk boshqaruvi tizimlarini joriy etishi zarur.

Bu esa banklarning barqarorligini oshirish va uzoq muddatli moliyaviy salohiyatini saqlab qolish imkonini beradi.

Mijozlarga xizmat ko'rsatish darajasini oshirish ham depozit operatsiyalarini takomillashtirish jarayonining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Mijozlarning talablarini chuqur tahlil qilib, ularga individual yondashish bank xizmatlari sifatini oshiradi va sadoqatli mijozlar bazasini yaratadi. Statistik ko'rsatkichlarga asoslangan holda mijozlarga tezkor va sifatli xizmat ko'rsatish banklarning depozitlar hajmini oshirishga xizmat qiladi.

Yuqorida keltirilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, tijorat banklarining depozit operatsiyalari hisobi samaradorligini oshirish uchun texnologik yangilanishlar, mahsulot diversifikatsiyasi, risklarni boshqarish va mijozlarga sifatli xizmat ko'rsatish kabi yo'nalishlar muhim o'rin tutadi. Ushbu omillarni hisobga olish banklarning raqobatbardoshligini kuchaytiradi va moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

O'zbekiston bank tizimining umumiy rivojlanishi va xalqaro moliyaviy standartlarga moslashishi uchun depozit operatsiyalari hisobini takomillashtirish ustuvor yo'nalishlardan biri bo'lib qolmoqda.

Xulosa.

Bank depozit operatsiyalari hisobini takomillashtirish – bu tijorat banklari faoliyatining samaradorligini oshirish va moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda hal qiluvchi omil hisoblanadi.

Depozitlar banklar uchun asosiy resurs manbai bo'lib, ular orqali banklar o'z moliyaviy salohiyatini kengaytiradi va iqtisodiy rivojlanishda faol ishtirok etadi.

Depozit operatsiyalarining samarali boshqarilishi banklarning likvidligi, mijozlar ishonchi va umumiy moliyaviy barqarorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, bank depozit operatsiyalarini takomillashtirish bir necha yo'nalishda amalga oshirilishi lozim. Bular texnologik yangilanishlar orqali avtomatlashtirish, depozit mahsulotlarini diversifikatsiya qilish, risklarni boshqarish tizimlarini kuchaytirish va mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirishdir. Ayniqsa, raqamli texnologiyalardan foydalanish va onlayn xizmatlar orqali banklarning mijozlar bilan aloqasini kuchaytirish depozit operatsiyalarini yanada samarali qilish imkonini beradi.

Depozit mahsulotlarini ko'proq mijozlar ehtiyojlariga moslashtirish va turli foiz stavkalari bilan fleksibil variantlarni taklif etish banklar uchun mijozlar bazasini kengaytirishga imkon beradi. Risklarni boshqarish esa banklar uchun eng muhim masalalardan biri bo'lib, bankning uzoq muddatli barqarorligiga ta'sir qiladigan muhim omil hisoblanadi.

Bank depozit operatsiyalari hisobini takomillashtirish nafaqat banklar uchun barqaror resurslar yaratish, balki umumiy iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga ham xizmat qiladi. Shu sababli, banklar zamonaviy texnologiyalarga asoslangan va mijozlar ehtiyojlariga yo'naltirilgan depozit boshqaruvini yo'lga qo'yishi zarur. Bu nafaqat bankning raqobatbardoshligini oshiradi, balki moliyaviy tizimning umumiy rivojlanishiga ham katta hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Mishkin, F. S. (2019). The Economics of Money, Banking, and Financial Markets. Pearson Education.
2. Diamond, D. W., & Dybvig, P. H. (1983). Bank Runs, Deposit Insurance, and Liquidity. *Journal of Political Economy*, 91(3), 401-419.
3. Mirzayev, A. T. (2022). Tijorat banklarida depozit operatsiyalarini takomillashtirish usullari. Toshkent moliya instituti ilmiy nashri.
4. Friedman, M. (1969). The Optimum Quantity of Money and Other Essays. Macmillan.
5. Karimov, Sh. K., & Saidova, R. B. (2020). Bank depozit operatsiyalari va ularning iqtisodiy o'zaro bog'liqlilari. O'zbekiston bank tizimida moliyaviy islohotlar to'plami.
6. Abdullayev, F. (2021). Tijorat banklarida depozit operatsiyalari hisobini avtomatlashtirishning dolzarbligi. Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti ilmiy jurnali.
7. Keynes, J. M. (1936). The General Theory of Employment, Interest and Money. Macmillan.
8. Merton, R. C., & Scholes, M. (1973). The Pricing of Options and Corporate Liabilities. *Journal of Political Economy*, 81(3), 637-654.
9. <https://cbu.uz/>